

Saturnusstraat 46-62 Tel. +31 (0)23 799 79 99
2132 HB Hoofddorp Fax +31 (0)23 799 77 77
Postbus 3080 info@bumastemra.nl
2130 KB Hoofddorp www.bumastemra.nl

Aan: Ministerie van Veiligheid en Justitie
T.a.v. de Minister voor Rechtsbescherming

Hoofddorp, 22 oktober 2019

Betreft: reactie Buma/Stemra op consultatievoorstel implementatiewet Richtlijn online
omroepdiensten

Geachte heer Dekker,

Graag maakt Buma/Stemra van de gelegenheid gebruik een aantal opmerkingen te maken over het concept wetsvoorstel ter implementatie van de Richtlijn online omroepdiensten (hierna: de Richtlijn).

In zijn algemeenheid is Buma/Stemra van mening, ook om uniforme uitleg in de Unie te bevorderen, dat in het implementatiewetsvoorstel zo nauw als mogelijk bij de tekst (en de overwegingen c.q. bedoeling) van de Richtlijn zou moeten worden aangesloten.

De Memorie van Toelichting (MvT) noemt onder punt 2. als doel van de Richtlijn het vergemakkelijken van licenties met het oog op brede verspreiding. Doel is echter ook een passende vergoeding voor auteurs ter waarborging van divers aanbod (zie overwegingen in de Richtlijn 4, 15 en 18). Buma/Stemra zou dat ook graag in de tekst van de MvT opgenomen zien. Nieuwe aanspraken van rechthebbenden zouden immers niet ten koste mogen gaan van bestaande aanspraken en/of regelingen.

Hierna volgen opmerkingen aan de hand van de voorgestelde wetsteksten. Waar van toepassing zou ook de MvT moeten worden aangepast.

ARTIKEL I

Artikel 12 en 12c

Buma/Stemra is verheugd dat de Europese wetgever met de Richtlijn vastlegt wat de auteursrechtelijke situatie is in geval van directe injectie. Indien de omroepen niet zelf een eerste uitzending verrichten maar de signalen via het technische proces van directe injectie aan een distributeur worden verstrekt (overweging 21 Richtlijn), vindt er een enkele openbaarmakingshandeling plaats waaraan omroep en distributeur met hun bijdragen aan deelnemen (overweging 20 Richtlijn).

Saturnusstraat 46-62 Tel. +31 (0)23 799 79 99
2132 HB Hoofddorp Fax +31 (0)23 799 77 77
Postbus 3080 info@bumastemra.nl
2130 KB Hoofddorp www.bumastemra.nl

Voor zover Buma/Stemra bekend, vindt er in Nederland door de omroepen louter distributie via directe injectie plaats. De vanuit Nederland actieve (commerciële) omroepen kunnen in Nederland alleen worden gezien via een abonnement bij Digitenne, Canal Digital, de kabelmaatschappijen of IPTv. Hun doorgifte geschiedt in een “beheerde omgeving” dat wil zeggen een omgeving waarin een exploitant van een doorgiftdienst een beveiligde doorgifte verricht aan bevoegde gebruikers (art 2 en 8 lid 1 Richtlijn). De enige uitzondering zijn de publieke omroepen die via Digitenne (o.m. de zenders NPO 1, 2 en 3) (ook) “free to air” uitzenden. Dat wil zeggen dat Digitenne aan hen die alleen de NPO zenders wensen te ontvangen deze gratis ter beschikking stelt, mits men de speciaal daarvoor (mede?) bestemde apparatuur aanschafft.¹ In die situatie is sprake van 2 afzonderlijke openbaarmakingen, namelijk door de omroepen en de distributeurs. Met de directe injectie was een “scheve” situatie ontstaan. Immers; economisch gezien deden partijen (omroepen en distributeurs) nog steeds hetzelfde maar de auteursrechtelijke beoordeling leek uiteen te lopen. Dit wordt met implementatie van de Richtlijn, in de ogen van Buma/Stemra terecht, rechtgezet. Het maakt niet uit hoe een distributeur de signalen verkrijgt; zowel in geval van “free to air” als in geval van directe injectie spelen zowel de omroep als distributeur thans een auteursrechtelijk relevante rol.

In dit kader merkt Buma/Stemra nog het volgende op. In het voorgestelde artikel 12 lid 8 en 9 is vermeld: "(..)ongeacht de wijze waarop degene die de doorgifte verzorgt de programmadrage signalen verkrijgt van de omroeporganisatie". De richtlijn (artikel 2a) zegt echter iets anders: "(..) ongeacht de wijze waarop de partij die de doorgifte verricht de programmadrage signalen van de omroeporganisatie met het oog op doorgifte verkrijgt;" Met andere woorden: het moet gaan om 'programmadrage signalen van de omroeporganisatie'. Er staat niet dat de partij die signalen 'van de omroeporganisatie' moet verkrijgen. Buma/Stemra verzoekt u de tekst van het wetsvoorstel hierop aan te passen.

Artikel 12 c lid 4

In artikel 12c lid 4 is een nieuwe vervaltermijn opgenomen van 5 jaren. De Richtlijn geeft in artikel 4 lid 3 de mogelijkheid een termijn op te nemen die niet korter is dan 3 jaar. Buma/Stemra verzoekt u de termijn van 5 jaren te wijzigen in 3 jaren. In het huidige art. 26a lid 3 bedraagt de termijn ook 3 jaar. Die termijn strookt met andere termijnen waaronder de claimtermijnen in de statuten en reglementen van onze organisatie.

Artikel 26cc

Buma/Stemra heeft met instemming kennis genomen van het feit dat Nederland ervoor heeft gekozen om van de mogelijkheid die artikel 8 lid 2 van de Richtlijn biedt, namelijk bij directe injectie verplicht collectief beheer in te stellen, gebruik te maken. Een en ander is neergelegd in artikel 26cc, hetgeen wetstechnisch gezien beter als 26ca genummerd zou kunnen worden. Opgemerkt zij dat artikel 26a-c Aw bij directe injectie alleen van toepassing kunnen zijn op de bijdrage van de distributeur. (Onder meer) een beroep op

¹ <https://www.digitenne.nl/blog/gratis-tv-kijken/> <https://www.digitelevisie.nl/artikelen/op-welke-manieren-kan-ik-digitale-tv-ontvangen>

Saturnusstraat 46-62 Tel. +31 (0)23 799 79 99
2132 HB Hoofddorp Fax +31 (0)23 799 77 77
Postbus 3080 info@bumastemra.nl
2130 KB Hoofddorp www.bumastemra.nl

de Berner Conventie staat er naar mening van Buma/Stemra aan in de weg dat art. 26a-c Aw ook de (primaire) activiteiten van de omroep zou kunnen omvatten.

Artikel 47c nieuw

De Europese wetgever neemt mogelijke onduidelijkheden weg door vast te leggen dat indien er sprake is van bepaalde ondersteunende onlinediensten (zie overwegingen Richtlijn onder 8) door Omroeporganisaties, het oorsprongslandbeginsel van toepassing is. Zoals de Europese wetgever ook aangeeft, neemt dit niet weg dat in de te betalen vergoeding het bereik van de uitzending (dat wil zeggen niet alleen dat in het land van oorsprong maar ook daarbuiten/grensoverschrijdend) wel kan worden meegenomen. Buma/Stemra verwijst in dat kader naar de overwegingen in de Richtlijn onder 12. In het voorgestelde artikel 47c lid 2 is een deel van de tekst in de overwegingen die ziet op de vergoeding slechts verkort overgenomen. Buma/Stemra pleit er echter voor om de opsomming, om misverstanden te voorkomen, volledig over te nemen. De tekst zou alsdan luiden (en het cursief geformuleerde is door Buma/Stemra toegevoegd): “(..)zoals de kenmerken van die dienst waaronder de duur van de online beschikbaarheid van de *in die dienst verstrekte programma’s, het kijkers- en luisteraarspubliek, inclusief het publiek in de lidstaat waar de omroeporganisatie haar hoofdvestiging heeft, en in andere lidstaten waar de toegang tot het gebruik van de ondersteunende onlinedienst plaatsvindt, alsook de aangeboden taalversies*. Het voorgaande staat er niet aan de in de weg dat de vergoeding wordt gebaseerd op de inkomsten van de omroeporganisatie”.

ARTIKEL III (overgangsrecht)

De werking van de overgangsregeling in artikel III lijkt breder te zijn getrokken dan de Richtlijn toelaat. Artikel 11 van de Richtlijn kent specifiek ten aanzien van “zuivere” directe injectie als bedoeld in artikel 8 Richtlijn een langere termijn van inwerkingtreding in geval van lopende contracten. In de redactie van artikel III in het implementatievoorstel lijkt die overgangstermijn – zonder goede reden of nadere toelichting – nu echter te gelden voor alle vormen van openbaarmaking/ mededeling aan het publiek die worden bestreken door artikel 26a Aw. Het kan ook zijn dat de verwijzing naar art. 26a Aw een verschrijving is en dat art. 26cc is bedoeld. Hoe dan ook; voor wat betreft het overgangsrecht lijkt het Buma/Stemra niet wenselijk daaraan een ruimere werking toe te kennen dan hetgeen is bepaald in artikel 11 van de Richtlijn.

Aanvullende opmerkingen

Met betrekking tot het werkingsgebied van verplicht collectief beheer zou Nederland nog eens kunnen kijken naar de werking van het systeem van Extended Collective Licensing (ECL) in de Scandinavische Landen. Vooral in Zweden en Denemarken vindt ECL veel toepassing ten faveure van rechthebbenden en gebruikers. In Denemarken bijvoorbeeld kent men sinds 2014 ECL niet alleen voor doorgifte van omroepprogramma’s maar ook voor de “bijbehorende” “catch up” uitzendingen van recente programma’s of on demand aanbiedingen van de omroepen, derhalve de ondersteunende onlinediensten. De Deense zusterorganisatie van Buma/Stemra, Koda, licenseert dergelijke services onder de paraplu van ECL tezamen met andere rechtenorganisaties binnen “Copydan”, een Deense organisatie die voor een groep rechthebbenden (auteurs en naburig rechthebbenden) licenties sluit.

Saturnusstraat 46-62 Tel. +31 (0)23 799 79 99
2132 HB Hoofddorp Fax +31 (0)23 799 77 77
Postbus 3080 info@bumastemra.nl
2130 KB Hoofddorp www.bumastemra.nl

Wij hopen u met onze inbreng van dienst te zijn geweest en lichten deze, waar nodig, graag nader toe.

Met vriendelijke groet,
Namens de Raad van Bestuur,

i/o

Anja Kroeze
General Counsel